

Veivalg for fremtidig kirkeordning – Høringsnotat fra Kirkerådet

Svar fra Eidanger Menighet, Porsgrunn

Eidanger menighet har i sin krets ca 8 000 medlemmer. Soknet har 2 kirker, ett bedehus som er bestemt skal bli kirke og ett kapell. Vi har nylig vært gjennom en prosess for å se på nye strukturer for inndeling av sokn. Fra 01.01.2016 blir Eidanger sokn større ved at Brevik sokn og Klevstrand sokn slås sammen med Eidanger. Det nye soknet vil etter sammenslåing ha ca 16 000 medlemmer, 5 kirker, ett bedehus (snart kirke) og ett kapell. Vår høringsuttale er farget av tanker vi har når vi nå skal finne vår plass med det nye stor-soknet.

Vi vil påpeke at det ble gitt kort frist for uttale til denne høringen. Tema og problematikk som høringen tar utgangspunkt i, er et stort og komplisert stoff som krever tid og bearbeiding for at vi skal være i stand til å komme med godt funderte svar. Vi føler at høringsfristen har vært for knapp i forhold til kompleksitet i problemstillingene.

Vi ønsker å formidle noen hovedpunkt:

- Det lokale nivået må få mer myndighet og selvbestemmelse.
- Antall nivåer må reduseres.
- Alle ansatte må få samme arbeidsgiver.

- 1) Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: Ja, vi mener det er nødvendig med endringer knyttet myndighet pga. større sokn. Vi regner med at sammenslåing av sokn, slik vi har opplevd i Eidanger, kommer til å bli vanlig i hele landet. Samtidig er vi midt i kommune-reformen som også vil ende i færre og større kommuner. Dette vil også få innvirkning på strukturen knyttet til sokn med menighetsråd, fellesråd og prosti.

- 2) Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: Som en bred folkekirke, mener vi at dagens finansieringsordning bør opprettholdes. Dersom dette skulle vise seg umulig, kan det være behov for å se på nye, mer nasjonale finansieringsordninger. En omlegging til annen finansiering vil kunne bli en krevende prosess.

- 3) Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.
Svar: Ordning med obligatorisk livssynsavgift som betales av alle, oppfattes som mest rettfærdig. Også for de som ikke bekjenner seg til en bestemt tro, vil det være behov for investeringer i f.eks. livssynsnøytrale seremoni-hus.
- 4) Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?
Svar: Ved at en får færre og større sogn, bør dette påvirke til færre og større geografiske fellesråd. En kan også stille spørsmålstegn ved om fellesrådet bør bestå eller om oppgavene kan innlemmes i menighetsrådet når soknet er stort.
- 5) Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?
Svar: Det er viktig med gode, lokale prosesser når soknegrensene skal diskuteres og evt. endres. Lokal innflytelse og forankring er viktig. Det er nødvendig å bruke tid på prosessene. Størrelse på soknet kan påvirke følelsen av lokal tilknytning og lokalt engasjement. Vi er litt bekymret for at store sokn kan redusere det lokale engasjementet. Etablering av menighetsutvalg som skal virke lokalt, kan kanskje motvirke dette. Men menighetsutvalg i tillegg til menighetsråd vil kreve mange frivillige. Det viktige er en støtter og hjelper de aktiviteter som allerede finnes på et sted, slik at tilbudet kan opprettholdes.
- 6) Bør ordningen med to organ for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?
Svar: Når soknet er stort, er vi i tvil om behovet for fellesråd er til stede. I Porsgrunn vil det fra 01.01.2016 være to sokn. Da er behovet for fellesråd litt uklart. En kan kanskje tenke seg fellesråd for en større region, f.eks. på prostistørrelse. Noen av oppgavene som fellesrådet har i dag bør tilføres menighetsrådet når soknet er stort.
- 7) Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostinivå eller bispedømmenivå)?
Svar: Dersom ordningen med menighetsråd og fellesråd skal videreføres, bør nivået for fellesråd vurderes til prostinivå dersom sammenslåing av sokn til større enheter blir gjeldende. Det oppleves som unødvendig å videreføre fellesråd i Porsgrunn med 2 sokn. Da bør heller menighetsrådet ta over flere oppgaver fra fellesrådet.
- 8) Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?
Svar: En kan tenke seg at ved større sokn og opprettelse av lokale menighetsutvalg, bør menighetsrådet overta noen oppgaver fra fellesrådet. Her kan en tenke seg både ansettelser og forvaltning av kirkebygg.
- 9) Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?
Svar: Vi ser behov for tydeligere lederansvar og lederrolle innenfor menighetens ansvarsområde. Soknepresten bør være daglig leder for alle ansatte.

10) Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Vi mener det bør være soknepresten som er daglig leder og har det daglige ansvaret.

11) Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Vi mener at oppgaver som biskopen har i dag knyttet til å fremme enheten i den norske kirke og føre tilsyn / veiledning bør videreføres. Vi mener ansettelse av prester bør kunne skje i menighetsråd der hvor soknene er store. Det er derfor ikke så naturlig at biskopen viderefører arbeidsgiveransvar i sin rolle. Kanskje fellesrådet på prostnivå kan ha det formelle arbeidsgiveransvaret for alle ansatte i soknet. Det legges til grunn at soknene må være store og robuste for å kunne etablere en slik ordning.

12) Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: Vi tror det er mulig å ha en sterk tilsynsrolle selv om en ikke lenger har arbeidsgiveransvar. Tilsynsrollen kan utvikles og beskrives gjennom dokument og føringer. Det er viktig med en sentral forankring for å sikre at kirken oppleves som en «folkekirke».

13) Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Hvis en legger til grunn av biskopen for fremtiden også skal ivareta viktige oppgaver som å fremme enheten i den norske kirke, bør ansettelse av nye biskoper også for fremtiden tilsettes etter rådgivende avstemninger. Vi foreslår kulepunkt 3 (svar A) ; «Det innføres en ren valgordning for biskoper, der den som vinner valget blir biskop..»

14) Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: Siden vi mener at ansettelse og arbeidsgiveransvar bør legges til et mer lokalt nivå, synes det ikke være behov for et bispedømmeråd. Rådets andre oppgaver kan overtas av andre organ. Den norske kirke har i dag mange nivåer og råd, og strukturen kan oppfattes som uoversiktlig og noen ganger lite hensiktsmessig. En fremtidig kirkeordning bør bestrebe seg på å redusere antall nivåer og gjøre strukturen enklere. Det er viktig at arbeidet lokalt får mest mulig fokus og støtte.

15) Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: Vi mener i samsvar med spørsmål 14 at bispedømmerådet kan avvikles.

16) Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Vi mener det bør være et mål at alle ansatte har den samme arbeidsgiveren. Biskopen kan likevel ha det faglige/teologiske ansvaret for prester. En kan tenke seg at arbeidsgiverfunksjonen ligger på prostnivå. På dette nivået tenker vi oss det framtidige fellesrådet. Det er viktig at organet blir dyktige og profesjonelle i forhold til arbeidsgiveransvaret for alle tjenestegrupper.

- 17) I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ)
Svar: Vi mener i samsvar med spørsmål 16 at arbeidsgiverfunksjonen bør samles for de ansatte.
- 18) I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?
Svar: Vi tror ikke det bør åpnes for lokale variasjoner. Som en enhetlig folkekirke, er det viktig med like ordninger i landet
- 19) Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestedtjenesten og andre vigslede tjenester?
Svar: Biskopen bør ha det faglige veiledningsansvaret for disse stillingene. Men arbeidsgiveransvaret bør ligge i fellesrådet på prostnivå.
- 20) Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?
Svar: Kirkemøtet bør få den avgjørende myndighet når det gjelder Den norske kirkes indre organisering og saker av læremessig karakter.
- 21) Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?
Svar: Det er svært viktig å sikre en god representasjon i Kirkemøtet; både i forhold til kjønn, alder, geografi, leke og ikke leke representanter. Kirkemøtet bør velge representantene på fritt grunnlag utenom bispedømmerrådet (som vi har foreslått legges ned).
- 22) Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?
Svar: Bispemøtet bør også i fremtiden være et sentralt organ for å samordne de oppgaver som er tillagt de enkelte biskopene samt ivareta helhetskirkelige spørsmål. Vi støtter forslag 1 B.
- 23) Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?
Svar: Vi mener det er mest naturlig at kirkerådet er biskopenes arbeidsgiver og har arbeidsgiveransvaret for disse. Bispemøtet vil være en viktig arena for å samordne og diskutere spørsmål innen tro og lære.
- 24) Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?
Svar: Vi har ikke sterke meninger om sammensetning. Dagens sammensetning ser ut til å fungere greit. Det virker ryddig å tydeliggjøre skille mellom demokratisk valgte rådsorgan og det administrative sekretariatet, f.eks. med ulike navn.
- 25) Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?
Svar: Vi mener at Bispemøtet kan overta oppgaver som i dag er lagt til lærenemnda.

26) Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Vi mener at det er viktig at samisk kirkeliv blir ivaretatt på en god måte i en fremtidig kirkeordning. Vi kjenner imidlertid lite til erfaringer med dagens ordning og hvilke konsekvenser endringer vil gi. Vi har derfor ingen klare svar på hvordan ansvaret skal ivaretas i en ny kirkeordning. Det er viktig å lytte til uttaler fra det samiske folk når det gjelder disse spørsmålene.

27) Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Vi mener ordningen med ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte fremmer demokratiet og engasjementet fra ungdommen. Ordningen bør derfor videreføres. Ordningen bør innlemmes i den formelle kirkeordningen.